Dosarul nr. 2ra-1788/22
2-21077225-01-2ra-21122022

ÎNCHEIERE

24 martie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit
al Curţii Supreme de Justiţie

În componenţă:
Preşedintele ședinței,
judecătorul Vladimir Timofti
judecătorii Tamara Chișca-Doneva
Liliana Catan
Anatolie Țurcan
Ghenadie Plămădeală

examinând cererea depusă de către reprezentantul recurentei Lidia Harti, avocatul Serghei Mocanu, cu privire la recuzarea judecătorilor Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie, Maria Ghervas, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic și Aliona Miron,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lidia Harti împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

constată:

La 18 mai 2021, Lidia Harti, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constarea încălcării dreptului său la examinare în termen rezonabil a procesului penal nr. 1-268/2017, în care este învinuită de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 177 alin. (1/1) și art. 186 alin. (2) din Codul penal, pentru perioada 14 iulie 2015 – 17 mai 2021 și încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a sumei de 10 000 de euro cu titlu de reparare a prejudiciului moral, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată suportate în prezentul litigiu.

Prin hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea depusă de Lidia Harti, ca fiind neîntemeiată (f.d. 52, 56-63).

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curţii de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Lidia Harti, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu.

S-a casat hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Lidia Harti.

S-a constatat încălcarea dreptului Lidiei Harti la examinarea în termen rezonabil a procesului penal nr. 1-268/2017 de învinuire a Lidiei Harti în

comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 177 alin. (1/1) și art. 186 alin. (2) din Codul penal, pentru perioada 14 iunie – 17 mai 2021.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Lidiei Harti suma de 100 000 de lei cu titlul de reparare a prejudiciului moral.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 85, 86-94).

La 14 noiembrie 2022, Lidia Harti, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curţii de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate în partea respingerii acțiunii, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care să fie admise integral pretențiile sale și compensarea din contul statului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze civile (f.d. 97-101).

La 09 decembrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, reprezentat de Daniel Pantea, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curţii de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 102-105).

Ca rezultat al repartizării automat-aleatorii a dosarelor, cauza civilă nr. 2ra-1788/22 (2-21077225-01-2ra-21122022) a fost repartizată judecătorului raportor Maria Ghervas.

Prin încheierea din 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat admisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Lidia Harti, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curţii de Apel Chișinău și s-au fixat spre examinare pentru data de 22 martie 2023.

Conform încheierii din 16 martie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, examinarea recursurilor declarate împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel în materie civilă fixate pentru 20 martie-24 martie 2023, pe care judecător-raportor este magistratul Maria Ghervas, urmează a fi examinate în următoare componență: Maria Ghervas – președinte, Galina Stratulat, Mariana Pitic, Iurie Bejenaru și Aliona Miron.

La 21 martie 2023, reprezentantul recurentei Lidia Harti, avocatul Serghei Mocanu, a depus prin intermediul poștei electronice cerere privind recuzarea judecătorilor Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie, Maria Ghervas, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic și Aliona Miron.

În motivarea cererii de recuzare a invocat că, până la moment, nici lui, nici Lidiei Harti nu i-a fost comunicat recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, iar această circumstanță constituie o încălcare a dreptului la apărare și ridică dubii în privința părtinirii acestor magistrați cu Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Examinând argumentele expuse în cererea de recuzare depusă de către reprezentantul recurentei Lidia Harti, avocatul Serghei Mocanu, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie ajunge la concluzia de a o respinge, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 şi 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sunt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeiuri,

recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanţă.

Propunerea de recuzare şi de abținere de la judecată se face oral sau în scris pentru fiecare în parte, trebuie să fie motivată şi prezentată pînă la începerea dezbaterii cauzei în fond. Cererea de recuzare şi cererea de abținere de la judecată pot fi înaintate mai târziu doar dacă autorul lor a aflat de existența temeiului recuzării sau abținerii după ce a început judecarea cauzei în fond.

La rândul său, art. 50 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă:

a) la judecarea anterioară a cauzei a participat în calitate de martor, expert, specialist, interpret, reprezentant, grefier, executor judecătoresc, arbitru sau mediator;

b) se află în raporturi de rudenie pînă la al patrulea grad inclusiv sau de afinitate pînă la al treilea grad inclusiv cu vreuna dintre părţi, cu alți participanți la proces sau cu reprezentanții acestora;

b[1]) o rudă a sa pînă la al patrulea grad inclusiv sau un afin pînă la al treilea grad inclusiv a participat, ca judecător, la judecarea aceleiași cauze;

b[2]) este rudă pînă la al patrulea grad inclusiv sau afin pînă la al treilea grad inclusiv cu un alt membru al completului de judecată;

c) este reprezentantul legal al uneia dintre părți;

d) şi-a expus opinia asupra cauzei care se judecă;

e) are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea şi nepărtinirea lui.

Colegiul apreciază ca fiind lipsite de suport argumentele invocate de către avocatul Serghei Mocanu în susținerea propunerii de recuzare a judecătorilor Maria Ghervas, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic și Aliona Miron, precum că, până la moment, nici lui, nici Lidiei Harti nu i-a fost comunicat recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, iar această circumstanță constituie o încălcare a dreptului la apărare și ridică dubii în privința părtinirii acestor magistrați cu Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Or, potrivit materialelor dosarului, la 21 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat *inter alia* Lidiei Harti, la adresa indicată în cererea de recurs, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, explicându-i dreptul de a depună referință prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f.d. 110).

La fel, conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8008005837AS, reprezentantul Lidiei Harti, avocatul Serghei Mocanu, a recepționat la 28 decembrie 2022 copia recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f.d. 113).

Astfel, raportând prevederile legale precitate la circumstanțele cauzei, Colegiul conchide că motivele invocate de avocatul Serghei Mocanu nu se încadrează în temeiul de recuzare a judecătorilor Maria Ghervas, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic și Aliona Miron și a inadmisibilității participării acestora la judecarea cauzei prevăzut la art. 50 din Codul de procedură civilă.

Articolul 2 din „Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar" redactate de Națiunile Unite în 1985 stipulează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor şi în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințări sau

interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. Conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa măsură încât să păstreze prestanța postului lor şi imparțialitatea şi independența sistemului juridic”.

Existența imparțialității, în sensul conferit de art. 6 § 1, se determină prin aplicarea unui test subiectiv, constatând în examinarea convingerilor personale ale unui judecător anume într-o cauză dată şi, în același timp, pe baza unui test obiectiv al cărui scop este de a stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauză respectivă.

În Recomandarea sa nr. R(94) 12 privind independența, eficiența şi rolul judecătorilor (Principiul I.2.d), Comitetul de Miniștrii al Consiliului Europei a stabilit că „Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a lua hotărârile imparțial, în conformitate cu conștiința lor şi cu interpretarea pe care o dau faptelor, respectând regulile relevante stabilite de lege”.

Potrivit criteriilor enunțate de apreciere a imparțialității obiective a judecătorilor recuzați, Colegiul conchide că nu există circumstanțe care ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea acestora.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că cererea de recuzare depusă de către reprezentantul recurentei Lidia Harti, avocatul Serghei Mocanu, este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a o respinge.

În conformitate cu art. 50, art. 52 și art. 53 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie

dispune:

Se respinge cererea depusă de reprezentantul recurentei Lidia Harti, avocatul Serghei Mocanu, cu privire la recuzarea judecătorilor Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie, Maria Ghervas, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic și Aliona Miron de la examinarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Lidia Harti împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele ședinței,
judecătorul Vladimir Timofti

judecătorii Tamara Chișca-Doneva

Liliana Catan

Anatolie Țurcan

Ghenadie Plămădeală